KUNTALIITTO | Kommun-förbundet

Sari Raassina, Kaisa Mäntynen

Asiantuntijalausunto
11.5.2021
554/03.01.00/2021

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi tartuntatautilain 58 d §:ssä lähikontaktin määritelmää sekä jatkamaan tartuntatautilain voimassa olevien covid-19 epidemiaan liittyvien väliaikaisten säädösten voimassaoloa 31.12.2021 saakka.

Tartuntatautilain 58 d § muuttaminen

Kuntaliiton näkemyksen mukaan lähikontaktin määrittelyä koskevat muutokset 58 d §.ssä ovat kannatettavia. Muutos parantaa mahdollisuuksia ulkotiloissa tapahtuvien tilaisuuksien järjestämiseen, turvaa elinkeinonharjoittajien yhdenvertaista kohtelua ja selkeyttää lähikontaktikäsitteen tulkintaa. Ennen kaikkea esitetty lähikontaktin määritelmä lisää mahdollisuuksia toteuttaa sekä aikuisten että lasten liikuntaan liittyvää toimintaa tai tapahtumia ulkotiloissa.

Lain voimassaolon jatkaminen 31.12.2021 asti

Kuntaliitto ymmärtää covid-19 pandemiaan ja sen käyttäytymiseen liittyvän epävarmuuden ja riskit väestön terveydelle ja terveydenhuoltojärjestelmämme kantokyvylle. Näistä syistä on perusteltavaa, että valtioneuvostolla on käytettävissä riittävät valtuudet epidemian aiheuttamien vaikutusten hallintaan kaikissa tilanteissa.
Väliaikaiseksi tarkoitetun lainsäädännön voimassaolon jatkamiselle on kuitenkin oltava vahvat perusteet ja lainsäädännön soveltaminen on toteutettava oikea-aikaisesti ja oikeasuhteisesti huomioon ottaen sen vaikutukset niin kansalaisten perusoikeuksiin, yhteiskunnan toimivuuteen ja elinkeinoelämään.

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Yritystoiminnan harjoittajille on keskeistä, että perusteet rajoitustoimenpiteille ovat johdonmukaiset ja että toimenpiteet ja niiden voimakkuuden taso ovat ennakoitavissa. On myös, tärkeää, että rajoitustoimenpiteet pystytään kohdentamaan juuri niihin toimintoihin ja rajaamaan alueellisesti sekä ajallisesti sinne missä niiden toteuttaminen on välttämätöntä.

Muut huomiot

Tartuntatautilain väliaikaisen muuttamisen jatkaminen voi lisätä kunnan valvonta- ym. tehtäviä ja hallinnollista taakkaa, joista aiheutuvat kustannukset on kunnille korvattava. Lain voimassaolon jatkamisella ja sen mahdollisella soveltamisella on vaikutuksia kuntien toimintaan esimerkiksi kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestäjänä ja säännös aiheuttaa kunnille hallinnollista taakkaa ja lisäkustannuksia myös näiden palveluiden järjestäjinä. Esityksen vaikutukset on myös tältä osin arvioitava ja aiheutuneet kustannukset korvattava kunnille.

Joukkoliikennepalveluja on ylläpidetty suomalaisilla kaupunkiseuduilla kaikissa vaiheissa mm. välttämättömän työssäkäynnin ja palveluihin pääsyn turvaamiseksi ottaen huomioon THL:n ohjeet suojaustoimenpiteistä. Kaupunkiliikenteen tyypilliset matkustajamäärät ovat tällä hetkellä 40-50% normaalitilanteesta. Eräillä aluilla on käytetty tartuntatautilaissa viimesijaiseksi tarkoitettua matkustajamäärien rajoittamista. Joukkoliikenteen matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen lakiperusteisesti on järeä toimenpide, joka aiheuttaa vakavia taloudellisia vaikutuksia joukkoliikenteen järjestäjille taloudellisesti muutenkin vaikeassa koronatilanteessa. Jos valtio asettaa rajoituksia, jotka aiheuttavat viranomaisille ja yrityksille huomattavia kustannuksia, tulee valtion myös korvata näille taloudelliset menetykset.

Kuntaliitto ehdottaa että 59 b § 5 momenttia muutettaisiin siten, että kunnan terveydensuojelulain 7 §:n ja elintarvikelain 32 §:n nojalla toimivaltaiset viranomaiset saisivat suorittaa tartuntatautilain mukaisen tarkastuksen aluehallintoviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston pyynnön lisäksi myös kunnan tartuntataudeista vastaavan viranomaisen pyynnöstä. Ehdotettu muutos sujuvoittaisi tartuntatautilain valvontaa, silloin kun tartuntatautilain tarkastusoikeutta ei ole delegoitu ympäristöterveydenhuollolle.

Tartuntatautilain tarkastusoikeutta koskeva 59 b § on tulkinnanvarainen, eikä laista käy ilmi, voiko ympäristöterveydenhuolto tehdä tartuntatautilain mukaisen tarkastuksen 58 a §:ssä tarkoitettuun ravitsemisliikkeeseen. Tartuntatautilain 58 b §:n nojalla ravitsemisliikkeitä valvoo vain aluehallintovirasto. Kuntaliitto ehdottaa, että kunnan ympäristöterveydenhuoltoa koskeva 59 b §:n 4 momenttia muutettaisiin siten, että ympäristöterveydenhuollon tarkastusoikeus koskisi yksiselitteisesti myös ravitsemisliikkeitä.

Tartuntatautilain 58 g §:n mukaan kunnan tartuntataudeista vastaava toimielin tai aluehallintovirasto voivat sulkea tiloja asiakkailta ja osallistujilta. Koska kyseiset päätökset tulevat pääosin voimaan varsin lyhyellä varoitusajalla, olisi yleistiedoksianto voitava antaa kiireellisenä.
Kuntaliiton näkemyksen mukaan tartuntatautilain valvonnan tehostamiseksi olisi laissa mahdollistettava myös uhkasakon määräämisoikeuden delegointi tartuntatautilain valvontaa suorittavalle tarkastajalle.

Kuntaliitto myös toistaa aiemmissa lausunnoissaan esittämänsä kannanotot tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta ja sen vaikutuksista niiltä osin, kun ne eivät ole tulleet huomioiduiksi lainsäädännön jatkovalmistelussa tai eduskuntakäsittelyssä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Sari Raassina
Hallintoylilääkäri